

Enestående TV-samarbeid fyller 50

Nordvision har vært selve hjørnesteinen i det nordiske TV-samarbeidet helt fra den spede begynnelsen i 1959. Samarbeidet har gitt seere i de fem nordiske landene TV-produksjoner som Fleksnes, Fanny og Alexander, MGP Nordic, Kontrapunkt og Ørnen. I dag er samarbeidet større enn noensinne tidligere.

Aldri har de nordiske allmennkringkasterne samarbeidet så mye på kryss og tvers som de gjør i dag. Antall samproduksjoner vokser for hvert år. Det samme gjør antall sendetimer. Sverige, Norge, Finland, Island og Danmark sender til sammen mer nordiskprodusert TV enn noensinne tidligere.

Forklaringen er enkel. Ved å gå sammen, får de enkelte allmennkringkasterne muligheter til å produsere mer, bedre og billigere. De forskjellige TV-stasjonene utveksler dessuten programmer på tvers av landegrensene. Populært sagt får man fem programmer hver gang man betaler for ett.

Slik har det vært siden Nordvision ble stiftet av fire nordiske allmennkringkastere tilbake i november 1959. Det var svenske SVT (den gang SR), norske NRK, finske YLE og danske DR som deltok på det første møtet i Stockholm. I 1966 kom islandske RUV med i samarbeidet.

Samarbeidet er enestående og det finnes ingen andre tilsvarende samarbeid med så gode resultater andre steder i verden. Felles kultur og historie og mange likhetstrekk mellom de nordiske befolkningene er hovedforklaringen på at samarbeidet har kunne vokse seg sterkt. Internt har medarbeiderne hos de forskjellige partene kunne utveksle erfaringer og staltips fordi man ikke er konkurrenter, men faktisk samarbeidspartnere.

For de nordiske seerne har Nordvision-samarbeidet levert en lang rekke programmer som har bidratt til å forme en felles nordisk identitet. Mange voksne husker kanskje den karismatiske svenske programlederen Sten Broman i det klassiske musikkspørreprogrammet Kontrapunkt, og mange vil trekke på smilebåndet når de tenker på en selvtillfreds norsk ungkar ved navn Marve Fleksnes.

Samarbeidet har favnet over praktisk talt alle programområder, fra underholdning, barne-TV, fakta, nyheter og ikke minst TV-drama. Hvem husker ikke Bergman-klassikeren Fanny og Alexander, eller Utvandrerne som kom enda tidligere? I de senere årene har nordisk TV-drama blitt vist på tvers av landegrensene i beste sendetid og med rekordhøye seertall. Krimserien «Ørnen» hadde en seerandel som var nesten like høy i de øvrige nordiske landene som i Danmark. Nordisk TV går faktisk så godt at den mest populære programlederen i Sverige i dag er en nordmann.

TV-sjef Arne Helsingen med ansvar for det nordiske TV- og mediasamarbeidet sier:

«Samarbeidet har gitt mye programinnhold som særlig i de senere år har betydd mye med utvidelsen av antall kanaler. Nordiske programmer har i

de senere år hatt en stadig større verdi i prime time-programsettingen av NRK1 og NRK2. Nordiske programmer er attraktivt innhold for norske seere og betydningen av programutveksling og samproduksjon er viktig, og vil bli enda viktigere i fremtiden tror jeg», sier Arne Helsing.

Nordvisions generalsekretær, Henrik Hartmann, sier dette om samarbeidet: «3600 TV-programmer i året taler sitt tydelige språk. Den store gevinsten fra samarbeidet vårt er at den felles summen er større enn det den enkelte legger inn i samarbeidet. Fordelen med samarbeidet er også at vi med kreative partnere kan tenke nytt og annerledes, og det er helt sentralt i forhold til de utfordringene allmennkringkasterne i Norden står overfor i dag».

Markante nordiske samproduksjoner gjennom 50 år:

Kontrapunkt (1966-1980, 1988-1996)

Sten Broman var den legendariske programlederen i det musikalske spørreprogrammet Kontrapunkt i 14 år frem til sin død i 1980. Programserien gikk i 22 år, med unntak av 7 års pause. I 1988 overtok Sixten Nordström programlederrollen.

Underholdningsprogrammene på 60-tallet

«Terningerne er kastet», «Firklang», «Trekamp» og «Den Gyldne Pil» er bare noen av de store underholdningsprogrammene som dominerte det nordiske TV-samarbeidet på 60-tallet.

«Utvandrerne» og «Nybyggerne» (fra 1971)

Serien og filmene er basert på Wilhelm Mobergs romaner fra slutten av 40-tallet og begynnelsen av 50-tallet om utvandringen fra Sverige til Minnesota i USA.

«Fleksnes» og «Hylands Hörna» på 70-tallet

Fleksnes var en norsk komiserie som ble vist på NRK i perioden fra 1972 - 2002. Rolv Wesenlund hadde hovedrollen som den selvgode ungen Marve Fleksnes. Serien ble raskt en stor suksess i Norge, men suksessen nådde også til Danmark, Sverige og Island, hvor alle episodene er vist på TV.

Foruten Rolv Wesenlund, ble Lennart Hyland fra SVT også kjent i store deler av Norden da han jobbet som programleder i både en lang rekke samproduserte NV-programmer, og i rent svenske programmer som ble sendt direkte i Nordvision, som f.eks. i «Hylands Hörna».

«Fanny og Alexander» og «Den goda vilja», 1982 og 1990

«Fanny og Alexander» er en spillefilm og en TV-serie som ble produsert i samarbeid med det svenske filminstituttet i 1982 og i samarbeid med SVT, DR, NRK og YLE. Filmen og serien er en slektsskildring og en skildring av Bergmans barndom. «Den Goda Vilja», om Bergmans oppvekst og ungdom, er fra 1990 og ble produsert av SVT med DR, NRK, YLE og ZDF (tysk TV) som samprodusenter.

«Riket» (1997)

«Riket» fra 1997 har blitt kalt en mellomting mellom sykehussåpeopera, melodrama, sitcom, skrekk, detektivserie og splatterfilm - skapt av Lars von Trier. Serien har 8 episoder med Zentropa og DR som hovedprodusent og de øvrige nordiske partnerne som medprodusenter.

«MGP - Nordic», «Nu er det Nu», «Hundeparken» og «Amigo»

Programmene ovenfor er alle ledende nordiske barne- og ungdomsproduksjoner som gjennom årene er skapt i fellesskap i Nordvision. «Amigo» er et spørreprogram for store barn. Det er utviklet i et nordisk fellesskap, men produseres i tre forskjellige, nasjonale versjoner av henholdsvis DR, NRK og SVT.

«Tinas mat», «Når storsten svigter», «Strömsö», «Hurtigruten» m.m.

Hvert år utveksler DR, NRK, SVT, YLE, UR og RUV over 2000 programmer. «Tinas mat» er kanskje det mest kjente nordiske utvekslingsprogrammet, men i nyere tid har det norskproduserte programmet «Der ingen skulle tru at nokon kunne bu» samlet nesten én million svensker foran TV-apparatene.

Stor suksess for nordisk TV-drama

«Ørnen», «Hunter», «Berlinerpoplene», «Krøniken», «Höök», «Snaphanarne», «Saltön», «Himmelblå» og «Forbrytelsen» - aldri før har så mange nordboere sett så mye nordisk TV-drama som de siste 3-4 årene. Nesten 400 timers nordisk TV-drama kommer hvert år ut av det nordiske dramasamarbeidet.

Faktaboks

Nordvision arbeider for å styrke allmennkringkasting i Norden gjennom samproduksjon, programutveksling kunnskapsdeling. Samarbeidet genererer årlig ca. 1800 timer TV til partnerne DR, NRK, RUV, SVT, KNR, KVF, UR og YLE.

Nordvision ble stiftet i 1959 av de statsfinansierte allmennkringkasterne finske YLE, svenske SVT (oppr. SR), norske NRK og danske DR.

I 1966 kom islandske RUV med, og senere også Grønland og Færøyene gjennom DR og Utbildningsradioen via SVT.

I 1971 etableres Nordvision-sekretariatet.

I 1988 etableres Nordvision-fondet

I 1991 forlattes gratisprinsippet på fiksjonsområdet

I 2006 flyttes Nordvision-sekretariatet til København

I 2009 etableres digitalt distribusjonssystem mellom partnerne

Henvendelser:

Henrik Hartmann, Generalsekretær I Nordvision, hrh@dr.dk, DR - DR
Byen, Emil Holms Kanal 20, 0999 Copenhagen C, + 45 24 24 83 05,
www.nordvision.org